2024/2286

2024 10 10

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2024/2286

2024 m. balandžio 11 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos aplinkos agentūros 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos aplinkos agentūros 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0130/2024),

A. kadangi, remiantis Europos aplinkos agentūros (toliau – Agentūra) pajamų ir išlaidų suvestine ([1]), galutinis jos 2022 finansinių metų biudžetas buvo 88 173 021 EUR, t. y. 35,93 % didesnis negu 2021 m.; kadangi Agentūros biudžetą sudaro iš Sąjungos biudžeto skiriamos lėšos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) įnašas (63,32 %) ir įnašai pagal konkrečius susitarimus (36,67 %);

B. kadangi Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl Agentūros 2022 finansinių metų metinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) pažymi, jog gavo pagrįstą patikinimą, kad Agentūros metinės ataskaitos patikimos, o jose nurodytos operacijos – teisėtos ir tvarkingos;

C. kadangi, kalbant apie Agentūros viešųjų pirkimų sektorių, 2022 m. nebuvo pranešta apie jokias problemas, dėl kurių reikėtų imtis taisomųjų veiksmų, taip pat nebuvo imtasi ar neįgyvendintų taisomųjų veiksmų, susijusių su ankstesnių metų auditais ir vertinimais;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. su pasitenkinimu pažymi, kad dėl 2022 finansiniais metais įdėtų biudžeto stebėsenos pastangų biudžeto įgyvendinimo lygis 100 % einamųjų metų įsipareigojimų asignavimų, kaip ir 2021 m.; pažymi, kad einamaisiais metais mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 86,66 %, t. y. 1,75 % didesnis palyginti su 2021 m.;

2. pažymi, kad Audito Rūmai savo 2021 m. ataskaitoje padarė išvadą, kad derybų procedūros taikymas be išankstinio skelbimo, siekiant pakeisti preliminariąją sutartį padvigubinant pradinį biudžetą iki 1 milijono eurų, buvo netvarkingas, todėl visi vėlesni su šia procedūra susiję mokėjimai yra netvarkingi; be to, pažymi, kad ši sutartis baigė galioti 2022 m. gruodžio mėn., o susiję 2022 m. mokėjimai sudarė 470 660 EUR; pažymi, kad dabartinė šių Audito Rūmų pastabų padėtis jau baigta;

Veiksmingumas

3. pažymi, kad Agentūros veiklos rezultatų planas grindžiamas penkiais veiklos rezultatų tikslais, stebimais pagal 17 daugiamečių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, kurie, be kita ko, apima darbuotojų užimtumo lygį, biudžeto vykdymą ir metinės darbo programos įgyvendinimą; pažymi, kad 95 % metinės darbo programos, susijusios su pagrindinėmis ataskaitomis ir vertinimu, buvo įgyvendinta, o 96 % šios programos, susijusios su pagrindiniais nustatytais rodikliais, buvo atnaujinta – abu šie rodikliai viršijo nustatytą 90 % tikslą; atsižvelgia į rodiklius, kurie dar nepasiekti arba kuriuos vėluojama pasiekti;

([1]) OL C 38, 2023 1 31, p. 6.

4. palankiai vertina tai, kad 2022 m. Agentūra ir toliau atliko svarbų vaidmenį informuojant apie veiksmus, kuriais remiama aplinka, atliepiant į Europos žaliojo kurso ir 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos (8-oji AVP) tikslus, taip pat į bendrus Europos užmojus ir pasaulinius įsipareigojimus; palankiai vertina tai, kad Agentūra toliau vykdė sutartus veiksmus ir užduotis ir ėmėsi naujų veiksmų, kuriais remiama žalioji pertvarka ir Europos klimato teisės akto įgyvendinimas, kartu susiejant veiksmus su ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija; be to, pažymi, kad tai buvo antrieji metai įgyvendinant Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo („Eionet“) strategiją 2021–2030 m., kuria siekiama suteikti Sąjungos politikos formuotojams ir visuomenei geriausias turimas žinias, kad būtų pasiekti aplinkos ir tvarumo tikslai;

5. pažymi, kad 2022 m., kai karščio bangos, sausros ir miškų gaisrai paveikė didžiąją Europos dalį, taip pat kai žemynas išgyveno karščiausią vasarą, Agentūra buvo paminėta 27 000 internetinių straipsnių, o kelis darbuotojus visoje Europoje žiniasklaida kalbino, o tai rodo didelį žiniasklaidos susidomėjimą; šių interviu metu buvo akcentuojamos ekstremalių oro reiškinių priežastys ir pasekmės;

6. primena, kad 2022 m. Agentūra ėmėsi naujų užduočių, kuriomis remiama žalioji pertvarka ir Europos klimato teisės akto įgyvendinimas, pvz., įsteigė Europos mokslo patariamąją tarybą klimato kaitos klausimais, taip susiejant veiksmus su ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija ir didinant Agentūros vaidmenį remiant Europos klimato srities tikslų įgyvendinimą; palankiai vertina Agentūros paramą Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos (ENVI) komiteto nariams, teikiant mokslu pagrįstus naujausius duomenis ir informaciją;

7. palankiai vertina tai, kad 2022 m. įsteigtas naujas Europos biologinės įvairovės ir ekosistemų teminis centras 2023–2026 m. laikotarpiui;

Veiksmingumas ir nauda

8. primena, kad, laikydamasi pastarųjų metų požiūrio, 2022 m. Agentūra toliau siekė didinti veiksmingumą dalydamasi paslaugomis su Komisija, kitomis Sąjungos agentūromis ir ES agentūrų tinklu – Briuselyje esančiu bendros paramos biuru; pažymi, kad laikydamasi šios praktikos Agentūra vykdė bendrus viešuosius pirkimus su Komisijos tarnybomis ir ES agentūrų tinklu, vykdydama viešuosius pirkimus ir vadovaudama preliminariosioms sutartims, kuriomis taip pat naudojasi Komisija ir kitos Sąjungos agentūros, arba sudarydama preliminariąsias sutartis, kurioms vadovauja kiti subjektai;

9. pažymi, kad Agentūra taip pat naudojasi įvairiomis Komisijos tarnybomis (pvz., Darbo užmokesčio skyriumi, IT saugumu) ir sistemomis (pvz., ABAC, „Sysper“, „Ares“, „e-Prior“), atsižvelgdama į didesnį veiksmingumą, susijusį su didesniu elektroninių priemonių naudojimu administravimo procesams remti, įskaitant viešųjų pirkimų, finansų ir žmogiškųjų išteklių srityse; taip pat pažymi, kad Agentūra, reaguodama į COVID-19 pandemijos apribojimus, naudojo įdarbinimo internetu sistemą naudodamasi įdarbinimo platforma „Systal“, kuri leido Agentūrai užbaigti daug įdarbinimo procedūrų tiek 2021 m., tiek 2022 m., ir metų pabaigoje pasiekti žemą laisvų darbo vietų rodiklį;

10. be to, pažymi, kad Agentūros nuolatinis perėjimas prie veikla grindžiamo darbo prisidėjo prie didesnio efektyvumo dinamiško ir lankstaus atnaujintų biuro patalpų naudojimo srityje, taip pat išplėstos Agentūros darbuotojų galimybės dirbti nuotoliniu būdu; taip pat su pasitenkinimu pažymi, kad Agentūra perėjo prie vien mobiliojo ryšio paslaugų, o tai savo ruožtu padėjo sutaupyti daug išlaidų už telefono skambučius;

11. primena, kad svarbu didinti Agentūros skaitmeninimą ne tik vidaus operacijų ir valdymo tikslais, bet ir siekiant paspartinti procedūrų skaitmeninimą; pabrėžia, jog Agentūra turi ir toliau aktyviai veikti šioje srityje, kad būtų išvengta skaitmeninio atotrūkio tarp Sąjungos agentūrų; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad reikia imtis visų būtinų saugumo priemonių, kad būtų išvengta bet kokio pavojaus internete tvarkomos informacijos saugumo srityje; primygtinai atkreipia dėmesį į būtinybę sustiprinti kovą su kibernetiniais išpuoliais ar bandymais įsiskverbti, visų pirma iš Rusijos ar Kinijos;

12. ragina Agentūrą toliau skatinti bendradarbiavimą su kitomis Sąjungos agentūromis ir tarptautinėmis organizacijomis bei plėtoti dialogą su suinteresuotaisiais subjektais ir piliečiais;

Personalo politika

13. pažymi, kad 2022 m. gruodžio 31 d. etatų planas buvo įvykdytas 97,33 %: į 150 pagal Sąjungos biudžetą patvirtintus etatus (palyginti, 2021 m. buvo patvirtinta 140 etatų) paskirti trys nuolatiniai pareigūnai ir 143 laikinieji darbuotojai; pažymi, kad, be to, 2022 m. Agentūroje dirbo 84 sutartininkai ir 13 deleguotieji nacionaliniai ekspertai; pažymi, kad 2021–2023 m. pagal Sąjungos biudžetą patvirtintame etatų plane numatyta daugiau 25 laikinųjų darbuotojų ir 14 sutartininkų, kad būtų galima vykdyti naujas užduotis, susijusias su Europos mokslo patariamąja taryba klimato kaitos klausimais, LULUCF, Seveso ir gamtos atkūrimo teisės aktais;

14. apgailestauja, kad tarp Agentūros vyresniosios vadovybės atstovų neužtikrinta lyčių pusiausvyra: šeši atstovai iš devynių atstovų (67 %) yra vyrai; džiaugdamasis atkreipia dėmesį į lyčių pusiausvyrą Agentūros valdančiojoje taryboje – 18 jos narių iš 36 narių (50 %) yra vyrai; atkreipia dėmesį į lyčių pusiausvyrą tarp visų Agentūros darbuotojų – iš 221 darbuotojų 118 darbuotojų yra moterys (53 %); prašo Agentūros ateityje užtikrinti lyčių pusiausvyrą vyresniosios vadovybės lygmeniu; pažymi, kad Agentūra nepriėmė Įvairovės ir įtraukties chartijos ir ragina Agentūrą ją priimti ir aktyviai dalyvauti iniciatyvose, kuriomis skatinama įvairovė ir įtrauktis darbo vietoje;

15. reiškia susirūpinimą dėl geografinės pusiausvyros Agentūros vyresniojoje ir vidurinės grandies vadovybėje, kurioje nėra vadovaujančių darbuotojų iš Vidurio ir Rytų Europos; primygtinai tvirtina, kad reikia atlikti patobulinimus; ragina Agentūrą pateikti paaiškinimą šiuo klausimu biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

16. palankiai vertina, kad Agentūra turi gerovės koordinatorių ir daug nuveikė siekdama didinti informuotumą ir kurti procesus ilgai nedirbamiems darbuotojams ir tiems, kurie grįžta į darbą, o prireikus darbuotojams teikiama profesionali pagalba per konsultantą sveikatos klausimais;

17. pažymi, kad, siekdama sumažinti perdegimo riziką, Agentūra kartu su sveikatos priežiūros paslaugų teikėju įdiegė streso stebėsenos programėlę („Howdy“); atkreipia dėmesį į tai, kad darbuotojai yra prisijungę prie programėlės ir jiems reguliariai užduodami klausimai, siekiant stebėti jų streso lygį, o jei šis lygis padidėja, su jais susisiekia gydytojas psichologas, kad aptartų rezultatus; pažymi, kad darbuotojai turi galimybę ne daugiau kaip tris kartus apsilankyti pas Agentūros medicinos paslaugų teikėjo psichologą, kad spręstų problemas; pabrėžia, kad visa tai atliekama anonimiškai, o Agentūrai teikiami tik statistiniai duomenys;

18. pažymi, kad Agentūra vykdo asmens orumo apsaugos ir psichologinio bei seksualinio priekabiavimo prevencijos politiką, ir priklauso konfidencialių patarėjų tarpžinybinei darbo grupei; nekantriai laukia jų ataskaitos ir rekomendacijų; pažymi, kad 2022 m. nebuvo pranešta apie jokius priekabiavimo atvejus, ir ragina Agentūrą toliau tęsti ir plėtoti darbą, kad priekabiavimo atvejų būtų išvengiama ir ateityje;

19. susirūpinęs pažymi, kad, nepaisant daugiamečio Agentūros užduočių pobūdžio, esama disbalanso, susijusio su nuolatinių ir pagal sutartis dirbančių darbuotojų, taip pat pagalbinio personalo ir pagalbinių darbuotojų skaičiumi, todėl darbuotojams reikia nuolat persikvalifikuoti ir pernelyg daug administracinio darbo tenka mokslininkams; ragina Agentūrą peržiūrėti savo personalo politiką; mano, kad atsižvelgiant į labai padidėjusį darbo krūvį ir siekiant tinkamai atlikti užduotis, susijusias su Sąjungos tikslais, *inter alia*, klimato neutralumo, žiedinės ekonomikos ir gamtos atkūrimo srityse, ateinančiais metais Agentūros darbuotojų skaičius turėtų ir toliau reikšmingai didėti;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

20. primena, kad vyresniosios vadovybės nariai ir valdančiosios tarybos nariai turėtų pateikti interesų deklaraciją, kuri bus skelbiama Agentūros interneto svetainėje; pažymi, kad vyresniosios vadovybės nariai, dalyvaudami karjeros raidos pokalbyje, turėtų atnaujinti informaciją apie interesų konfliktus, remdamiesi savideklaracija (kaip įsivertinimo dalimi), kurioje vyresniosios vadovybės narys, kaip personalo narys, turėtų nurodyti, ar buvo arba bus imtasi kokių nors naujų užduočių ar veiklos, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas; pažymi, kad baigdamas tarnybos paaukštinimo planą atsakingas vadovas turėtų nurodyti savo paties atliktą interesų konflikto klausimo vertinimą; pažymi, kad 2022 m. interesų konflikto atvejų nustatyta nebuvo;

21. pažymi, kad Agentūra ir toliau stebi pateiktus valdybos narių ir vyresniųjų vadovų gyvenimo aprašymus ir interesų deklaracijas ir kad jie skelbiami jos interneto svetainėje;

22. pažymi, kad, remiantis pastabomis dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, Agentūra šiuo metu peržiūri savo interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politiką, kad įvertintų jos tinkamumą ir aktualumą laikydamasi rizika grindžiamo požiūrio; pažymi, kad tai darydama Agentūra apsvarstys savo vidaus kontrolės ir kovos su korupcija mechanizmus ir koreguos visus galimai nustatytus trūkumus; ragina Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie minėto vertinimo rezultatus;

23. pripažįsta pasiektą Agentūros matomumą; mano, kad dar yra kur tobulėti siekiant didesnio Agentūros matomumo žiniasklaidoje, internete ir socialinėje žiniasklaidoje, kad piliečiai žinotų apie jos darbą ir aplinkai kylančius pavojus;

Vidaus kontrolė

24. atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. Agentūra tęsė darbą, susijusį su 2021 m. pradėtais struktūriniais savo darbo metodų pokyčiais; pažymi, kad, visiškai įgyvendinus pakeitimus, visas dėmesys bus skiriamas procedūrų dokumentų atnaujinimui, o tai padės pašalinti nustatytus Agentūros vidaus kontrolės sistemos trūkumus; pažymi, kad Agentūros rizikos valdymo metodas iš dalies atitinka reikalavimus, nes juo nustatoma ir analizuojama rizika visoje organizacijoje, tačiau sistemingas rizikos nustatymas, vertinimas ir tolesni veiksmai projektų grupės lygmeniu buvo riboti;

25. pažymi, kad kontrolės veikla, kuria siekiama sumažinti riziką, taip pat tik iš dalies atitinka reikalavimus, nes dėl 2022 m. įvykusių struktūrinių pokyčių yra pasenusi; pažymi, kad Europos teminio centro politika ir dotacijų politika taip pat yra pasenusios, nes pasikeitė 2022 m. įdiegta tikrinimo struktūra; kalbant apie veiklos tęstinumo planus, jie parengti ir veiksmingai naudojami krizių metu, tačiau jų priemonės yra išmėtytos įvairiuose dokumentuose ir nebuvo atnaujintos, kad atspindėtų naujus darbo metodus; ragina Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie priemones, kurių imtasi siekiant atnaujinti procedūrų dokumentus;

Kitos pastabos

26. Palankiai vertina tai, kad 2022 m. rugsėjo mėn. kompetentinga įstaiga sėkmingai pratęsė Agentūros registraciją ES aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) dar vieniems metams; remdamasis Audito Rūmų ataskaita, džiaugdamasis pažymi, kad Agentūra yra viena iš agentūrų, skelbiančių metinę aplinkosaugos ataskaitą;

27. giria Agentūrą už nuolatines pastangas užtikrinti matomumą visuomenėje ir veiklą internete 2022 m., pvz., už tai, kad buvo parengtas interaktyvus skaitmeninis organizacijos leidinys „EAA 2021. Apie metus trumpai“, kuriame paaiškinama, kas yra ir ką daro Agentūra, ir kaip vykdomas daugiametis internetinis projektas, kurio metu 2022 m. buvo sukurti pagrindiniai elementai, be kita ko, į naudotoją orientuota navigacijos logika ir atnaujintas turinys pagrindinėse žinių srityse, remiantis intensyvia naudotojų analize;

28. giria Agentūrą už dalyvavimą specialios darbo grupės veikloje, siekiant sutelkti žinias, patirtį ir duomenis, kad būtų galima nustatyti neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos išpuolio prieš Ukrainą poveikį aplinkai;

29. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2024 m. balandžio 11 d. rezoliucijoje ([2]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

([2]) Priimti tekstai, P9_TA(2024)0280.